

NBP

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu NBP emituje także monety i banknoty kolekcjonerskie. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także dwuzłotowe monety okolicznościowe powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

Informacje o planie emisji oraz sposobie nabycia monet na stronie:
www.nbp.pl

W dniu 27 listopada 2009 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monetę z serii „Miasta w Polsce” upamiętniającą Jędrzejów, o nominale 2 zł – wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold.

nominale 2 zł • metal stop CuAl5Zn5Sn1 • stempel zwykły • średnica 27,00 mm
masa 8,15 g • wielkość emisji (nakład) 1.100.000 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-09, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

Rewers: Stylizowane wizerunki fasady kościoła Cystersów oraz fragmentu klasztoru Cystersów w Jędrzejowie. Z lewej i z prawej strony stylizowane wizerunki drzew. U góry półkołem napis: KLASZTOR CYSTERSÓW. U dołu półkołem napis: JĘDRZEJÓW.

Na boku: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: Ewa Tyc-Karpińska

Projektant rewersu: Andrzej Nowakowski

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

MIASTA W POLSCE

W 2009 roku NBP rozpoczął emisję monet z serii „Miasta w Polsce”.
Moneta upamiętniająca Jędrzejów jest drugą z tej serii.

JĘDRZEJÓW
27 listopada 2009 r.

Początki Jędrzejowa wiążą się z rodem Jaksów-Gryfitów, który w początkach XII w. w Brzeźnicy wznosił kościół pod wezwaniem św. Wojciecha. Następnie możni przedstawiciele rodu w osobach kanonika krakowskiego Janika Jaksy, późniejszego biskupa wrocławskiego i arcybiskupa gnieźnieńskiego, oraz jego brata, Klemensa, palatyna krakowskiego, ufundowali w tej miejscowości pierwszy na ziemiach polskich klasztor Cystersów. W 1140 r. rozpoczął się proces fundacyjny, a między rokiem 1147 a 1153 przybył z Francji konwent cystersów i nadał nowej filii szczytną nazwę Morimondus Minor (Morimond Mniejszy) dla podkreślenia związku z macierzą w Morimond we Francji.

Misją klasztoru była chrystianizacja Europy. Przez pierwsze 200 lat funkcjonowania konwent składał się wyłącznie z mnichów z Francji. Wyjątkiem było przyjęcie do zakonu w 1218 r. Wincentego zwanego Kadłubkiem, który porzuciwszy krakowski urząd biskupi w zaciszu jędrzejowskiego klasztoru spędził ostatnie pięć lat życia. Była to postać niezwykła, wybitny erudyta i humanista, który dzięki studiom w Paryżu i Bolonii zdobył najwyższe możliwe wówczas wykształcenie. Dowodzi tego Mistrz Wincenty na kartach swego dzieła *Kroniki Polskiej* (łac. *Chronica Polonorum*), która jest świadectwem przeniesienia do Polski przełomu XII i XIII w. tradycji prawa rzymskiego i kanonicznego oraz odkrytych na nowo wartości literatury antycznej.

Na przełomie 1166 i 1167 r. z okazji konsekracji kościoła klasztorowego odbył się wielki zjazd książąt i możnowładztwa. W tym czasie osadę nazywano Jędrzejowem. 16 II 1271 r. książę Bolesław Wstydlivy nadał cystersom przywilej dający prawo lokacji miasta na prawie magdeburskim. W XV i XVI w. królowie Polski rozszerzali przywileje miasta, nadając mu m.in. prawo organizowania jarmarków i targów.

Wnętrze jędrzejowskiego klasztoru zdobi wspaniały prospekt organowy. O wyjątkowości klasztorowego instrumentu można się przekonać w miesiącach wakacyjnych, kiedy to 42-głosowe organy rozbrzmiewają pełnią swej mocy. Dzieje się tak za sprawą artystów koncertujących podczas letniego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej.

Konstrukcja instrumentu jest nietypowa, bowiem kute w brązie klucze rejestrowe nie mają odpowiednika w całej Europie. Wczesnobarokowe organy wykonane w latach 1745–1754 wraz z XVIII-wieczną bazyliką cysterskiego klasztoru przydają koncertom wyjątkowego nastroju.

W dwóch odrestaurowanych kamienicach południowej pierzei Rynku znajduje się państwowe Muzeum im. Przypkowskich. Twórcą trzonu kolekcji dzisiejszego muzeum był Feliks Przypkowski (1872–1951). Miłośnik astronomii i gnomoniki, od roku 1895 konsekwentnie gromadził zegary słoneczne i literaturę dotyczącą ich budowy i historii.

W dziale zegarów słonecznych muzeum obejrzeć można wszystkie ich rodzaje konstruowane od XV w. oraz rozmaite przyrządy służące do pomiaru czasu – klepsydry, zegary ogniowe i mechaniczne, a także przyrządy astronomiczne. Ozdobą kolekcji jest zegar słoneczny – dzieło Erazma Habermela oraz zegar słoneczny z armatką, według tradycji własność Stanisława Leszczyńskiego.

W dziale starodruków, liczącym około 600 tomów, wśród których najcenniejsze jest wydanie z roku 1566 dzieła Kopernika *De revolutionibus orbium coelestium*, znajdują się egzemplarze z autografami Heweliusza, Kartezjusza i Huyghensa. Część księgozbioru poświęcona gnomonice uznawana jest za jeden z najcenniejszych zespołów tego typu na świecie.

Ważnym okresem w historii jędrzejowskiego domu Przypkowskich były lata I wojny światowej. W sierpniu 1914 r. przyjmowano w nim strzelców z I Kompanii Kadrowej, zaś w 1915 r. stacjonował tam Józef Piłsudski ze swoim sztabem. Pozostały po nich liczne pamiątki, listy z frontu i podziękowania za serdeczną gościnność.

Jędrzejów jest ważnym ośrodkiem administracyjnym – od początku XIX w. jest siedzibą powiatu. Obecnie w skład powiatu jędrzejowskiego wchodzi 9 gmin, zaś samo miasto zajmuje powierzchnię 12 km² i zamieszkuje je około 18 tysięcy mieszkańców.